

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Географічний факультет

Кафедра фізичної географії

СИЛАБУС
освітнього компонента
«Фізична географія материків і океанів»

рівень вищої освіти _____ **бакалавр** _____
спеціальність _____ **106 Географія** _____
(шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійна програма Географія
(назва освітньо-професійної програми)

Силабус освітнього компонента «Фізична географія материків і океанів»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань *10 Природничі науки*,
спеціальності *106 Географія*, освітньо-професійної програми *Географія*.

Розробник: Тарасюк Н.А., доцент кафедри фізичної географії, к.г.н., доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Міщенко О. В.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фізичної географії
протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри:

Фесюк В. О.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компоненту
Денна форма навчання	10 Природничі науки Спеціальність: 106 Географія ОПП:Географія Освітній рівень-бакалавр	Цикл професійної підготовки
Кількість годин / кредитів 180/6		Рік навчання: 3
		Семестр: 5,6
		Лекції - 54 год.
		Практичні – 50 год.
		Самостійна робота – 62 год.
		Консультації – 14 год.
		Форма контролю: залік, екзамен
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Тарасюк Ніна Адамівна

Науковий ступінь - кандидат географічних наук

Вчене звання - доцент

Посада - доцент кафедри фізичної географії

Контактна інформація – тел.моб +380955146803, e-mail: Tarasiuk.Nina@vnu.edu.ua

Дні занять - [ПС-Розклад v.3.8.2](#)

<http://194.44.187.20> > timetable

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація. Нормативний освітній компонент «Фізична географія материків і океанів» за структурою та змістом відповідає вимогам до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 10 Природничі науки освітнього рівня-бакалавр спеціальності 106 Географія, ОПП: Географія.

Освітній компонент «Фізична географія материків і океанів» як складова регіональної фізичної географії вивчає особливості прояву загальних фізико-географічних закономірностей в різних куточках планети як на суходолі так і в океані. Розглядає вплив глобальних природних процесів на формування сучасних природних умов регіонів та акваторій світу, дає оцінку сучасного стану природних систем в залежності від природних умов, формує загальне уявлення про природні умови і ресурси регіонів світу.

Вивчення освітнього компоненту сприяє формуванню нових знань про стан довкілля регіонів планети, вивченню системи наукових методів регіональних географічних досліджень для потреб практики природокористування, збереження та відтворення ландшафтного різноманіття планети.

2. Пререквізити. Здобувачі вищої освіти повинні мати загальні знання з географії та наук про Землю, володіти вмінням до логічного викладу матеріалу та абстрактного мислення, встановлення причинно-наслідкових зв'язків, до математичної формалізації залежностей між географічними явищами та процесами.

Постреквізити. Даний курс є теоретико-практичним базисом для вивчення циклу економіко-географічних дисциплін. Набуті знання здобувачів вищої освіти формують навички

практичного використання доступної інформації з метою характеристики, аналізу та оцінки природних явищ та процесів в різних регіонах планети. Освітній компонент також акцентує увагу на обов'язкові глобальні та регіональні географічні аспекти для потреб практики природокористування, .

3. Мета і завдання освітнього компонента. Мета вивчення освітнього компонента – формування знання про регіональні відмінності прояву загальних закономірностей просторової диференціації географічної оболонки, особливостей природи у межах окремих частин Світового океану, материків та фізико-географічних регіонів. Розуміння практичної цінності вивчення ландшафтного різноманіття планети для потреб практики природокористування та для вирішення завдань збереження біорізноманіття планети.

Завдання курсу: сформувати цілісне уявлення про загальні закономірності просторової диференціації географічної оболонки. Вивчити особливості природи материків і океанів; поглибити наукове сприйняття та розуміння загальних географічних закономірностей, формування природних умов Землі на основі вивчення подібних і відмінних рис природи материків та океанів. Проаналізувати та дати оцінку прояву екологічних проблем в різних регіонах Землі.

5. Результати навчання (компетентності).

Інтегральна компетентність

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та суспільних об'єктів та процесів (**ІК**).

Загальні компетентності (ЗК)

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. (**ЗК 1**);
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (**ЗК 2**);
- здатність до проведення досліджень на відповідному рівні (**ЗК 6**);
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (**ЗК 7**);
- здатність працювати автономно (**ЗК 9**);

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)

- здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проектів (**ФК 1**);
- здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства (**ФК 2**);
- здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах (**ФК 3**);
- здатність аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах. (**ФК 5**);
- здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання (**ФК 6**);
- знання і використання специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій та принципів відповідно до спеціалізації (**ФК 7**);
- здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у географічній оболонці, їх властивості та притаманні ним процеси (**ФК 10**);

Структура освітнього компонента (денна форма навчання)

Фахові компетенції	Методи та форми навчання		Оцінка сформованості компетентностей	
			Форма Контролю	Бали
Змістовий модуль 1. Фізична географія Світового океану				
Тема 1. Вступ до фізичної географії світу.	Лекція	Опрацювання лекційного матеріалу	Робота на лекції	0,5
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання рекомендованої літератури, інтернет-джерел	Р, ІРС	1
Тема 2. Природа Атлантичного океану	Лекція	Опрацювання лекційного матеріалу	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Пояснення, обговорення, робота з картою	С, РМГ	4
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	ІРС, Р	3
Тема 3.Особливості природи Північного Льодовитого океану	Лекція	Опрацювання лекційного матеріалу	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Пояснення Обговорення	ДС,РМГ	3
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання джерел	ІРС, Р	1
Тема 4. Індійський океан	Лекція	Лекція-конференція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Пояснення Обговорення	С,РМГ	3
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання джерел	Р,Д	2
Тема 5. Тихий океан	Лекція	Проблемна лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Проблемний виклад матеріалу Обговорення	С,РМГ	3
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	Р,Д	3
Кількість балів за змістовий модуль 1	Лекція			2,5
	Практичне заняття			17
	Самостійна робота			10
Максимальна кількість балів за змістовий модуль 1				29,5
Змістовий модуль 2. Північні материки. Євразія				
Тема 1. Географічне положення материка, поділ на частини світу	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції,	0,5
	Практичне заняття	Робота з картами, обговорення	РМГ, Д	3
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	Р, ІРС	4

Тема 2. Тектонічна будова та рельєф материка Євразія	Лекція	Лекція тематична	Робота на лекції,	1
	Практичне заняття	Захист практичної роботи	РМГ, С	3
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	ІРС, Р	6
Тема 3. Клімат і поверхневі води Європи	Лекція	Лекція-презентація	Д, робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Робота з базами даних, пояснення,обговорення	РМГ, Д	3
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	ІРС	4
Тема 4. Природна зональність та фізико-географічні відмінності Європи	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції, Диспут	0,5
	Практичне заняття	Робота з картами	РМГ, Д	4
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	Р,ІРС	6
Тема 5. Палеогеографія та сучасний рельєф Азії	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Пояснення, обговорення, робота з картами	ДС, РМГ	3
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	Р, ІРС	6
Тема 6.Клімати Азії та поверхневі води Азії	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	1
	Практичне заняття	Пояснення, обговорення, робота з картами, робота з базою даних	РМГ	4
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу, виконання завдань	ІРС	10
Тема 7. Сучасні ландшафти та фізико-географічні відмінності регіонів Азії	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Дискусія	С, РМГ	6,5
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу, виконання завдань	ІРС	4
Кількість балів за змістовий модуль 2	Лекція			4
	Практичне заняття			26,5
	Самостійна робота			40
Максимальна кількість балів за змістовий модуль 2				70,5
Максимальна кількість балів за 5-й семестр				
Лекції				6,5
Практичні				43,5
Самостійна робота				50
Всього				100

6-й семестр . Змістовий модуль 3. Північна Америка				
Тема 1. Тектоніка і рельєф материка.	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Пояснення, обговорення, робота з картами	ДС, РМГ	4
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	Р, ІРС	4
Тема 2. Типи кліматів та поверхневі води материка Північна Америка	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення, дискусія	РМГ, ДС	2
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	ІРС	3
Тема 3. Ландшафтне різноманіття материка та чинники його формування	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення, дискусія	РМГ, ДС	2
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	ІРС	3
Кількість балів за змістовий модуль 3	Лекція			1,5
	Практичні заняття			8
	Самостійна робота			10
Максимальна кількість балів за змістовий модуль 3				19,5
Змістовий модуль 4. Материки південної півкулі				
Тема 1. Геологічна історія та рельєф материків південної півкулі	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Робота з картами, пояснення, обговорення	РМГ	4
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	ІРС	2
Тема 2. Кліматичні особливості материка Південна Америка	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Дискусія, обговорення	Д, РМГ	3
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	Р, ІРС	3
Тема 3. Поверхневі води материка Південна Америка	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Дискусія, обговорення	Д, РМГ	4
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	ІРС	3

Тема 4. Природна зональність та багатство органічного світу Південної Америки	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Пояснення, обговорення, робота з картами	РМГ	4
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	ІРС	1
Тема 5. Фізико-географічні відмінності та сучасні ландшафти Південної Америки	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Презентації, обговорення, дискусія	РМГ	4
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	ІРС	1
Тема 6. Рельєф і корисні копалини Африки	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0,25
	Практичне заняття	Робота з картами, обговорення, дискусія	РМГ	3
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	ІРС	5
Тема 7. Клімат Африки та поверхневі води материка	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Робота з картами, обговорення, робота з базою даних	РМГ	4
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	Р, ІРС	3
Тема 8. Ґрунтово-рослинний покрив та природна зональність на материк Африка	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0,25
	Практичне заняття	Робота з картами, обговорення, дискусія	РМГ	2
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	ІРС	1
Тема 9. Регіони Африки	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Робота з картами, обговорення, дискусія	РМГ	2
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	ІРС	1

Тема 10. Диференціація ландшафтної оболонки на материку Австралія	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0.5
	Практичне заняття	Презентація, доповідь, дискусія	РМГ	4
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	Р, ІРС	5
Тема 11. Природа островів Океанії	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Робота з картами, презентація, обговорення	РМГ	4
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	Р, ІРС	3
Тема 12. Антарктида	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0.5
	Практичне заняття	Робота з картами, обговорення книги М. Прохаська «Мрія про Антарктиду»	РМГ	4
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	Р, ІРС	2
Кількість балів за змістовий модуль 4	Лекція			5,5
	Практичні заняття			45
	Самостійна робота			30
Максимальна кількість балів за змістовий модуль 4				80,5
Кількість балів	Лекція			7
	Практичні заняття			53
	Самостійна робота			40
Загальна максимальна кількість балів за практичний курс				100
Кількість балів за практичний курс (5-й та 6-й семестри) : коефіцієнт 5 (100+100 =200 б : 5)				40
Модульна контрольна робота				60 балів
Разом до іспиту				100 балів

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо організації навчання. У навчальному процесі застосовуються лекції з використанням мультимедійного проєктора, практичні та семінарські заняття, самостійна робота.

Серед методик та форм навчання слід виділити такі *методики викладання*: методика проблемного навчання; *форми навчання*: проблемні лекції, диспути, практичні заняття, самостійна робота студентів, контрольні заходи, головна мета яких полягає розвитку у студентів логічного та самостійного осмислення додаткового матеріалу; *методики навчання*: презентації, самостійна робота з вивчення номенклатури (необхідного географічного мінімуму), індивідуальні науково-дослідні завдання, які готують студенти самостійно та презентують для присутніх.

Семінарські заняття включають такі напрями роботи: підготовку до семінарських занять за вказаним планом; виконання контрольних питань-завдань; виконання завдань дослідницького характеру; вирішення проблемних завдань, огляд наукових публікацій за обраною проблематикою, підготовка презентацій по темі доповіді .

Мета проведення лекцій полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти знань про загальні закономірності географічних явищ і процесів в різних регіонах планети, формуванні загальної географічної картини світу з різновидами природних та антропогенних видів ландшафтів, уявлення про прояви глобальних змін клімату на материках та над океанами, проблеми прісної води на планеті в умовах сучасних фізико-географічних процесів із позицій фундаментальних законів фізики; розуміння практичної цінності комплексних фізико-географічних досліджень для потреб практики сьогодення.

Завдання самостійної роботи здобувачів вищої освіти вважаються виконаними, якщо вони здані у визначені терміни і повністю виконані.

Консультації викладачем щодо виконання завдань самостійної роботи проводяться згідно затвердженого графіку консультацій.

Політика щодо відвідування занять. Здобувачі вищої освіти зобов'язані відвідувати заняття в обов'язковому порядку та дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. У разі відсутності через хворобу, вони зобов'язані надати відповідну медичну довідку. Пропущені заняття слід відпрацьовувати під час консультацій. Здобувач вищої освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь у навчальному процесі, проявляти ініціативу щодо апробації нових методів та підходів до вивчення проблемної ситуації на рівні регіону або акваторії.

Політика щодо академічної доброчесності. Вимоги до академічної доброчесності визначаються «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників СНУ ім. Лесі Українки», що розміщується на сайті університету за посиланням: <https://ra.eenu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-Antyplagiat.pdf>

Політика щодо виставлення балів. Загальна сума балів набраних за семестр може досягати максимально – 100 балів. В п'ятому семестрі – залікові 100 балів, то є сумарна кількість балів за виконання практичних завдань, самостійної роботи, участі в обговоренні лекційного матеріалу. Підсумкові 100 балів на іспити студент отримує за результатами модульної контрольної роботи (60 балів) та 40 балів це поточний контроль із врахуванням результатів практичного курсу попереднього семестру (20 балів впродовж 6 семестру та 20 балів за попередній семестр (коефіцієнт 5 ($100:5=20$)) за різновидами роботи здобувача вищої освіти. Максимальна оцінка за модульну контрольну роботу – 60 балів. Обов'язково враховуються присутність та активність студента під час занять; недопустимо: наявність пропусків (без поважних причин, як-то хвороба) та запізень на заняття, списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Форма контролю: залік оцінюється в 100 балів і визначається сумою балів за результатами поточного контролю. Іспит оцінюється в 100 балів та приймається усно або виставляється за сумою отриманих балів (більше 75 балів) впродовж навчального року. В білеті – 3 питання, кожне з яких оцінюється у 20 балів. За результатами підсумкового контролю від загальної суми балів, набраної здобувачем вищої освіти впродовж семестру, віднімаються результати модульних контрольних робіт і додаються бали, отримані на іспиті.

Рейтингову кількість балів здобувача освіти формують бали, отримані за модульну контрольну роботу, яка проводиться у формі відкритих тестів (максимум – 60 балів) та виконання завдань тем змістових модулів (максимум – 40 балів).

У випадку незадовільної підсумкової оцінки за практичний курс (як у 5-му так і у 6-му семестрі) або за бажанням підвищити рейтинг здобувач вищої освіти може збільшити кількість балів, виконавши додаткове завдання самостійної роботи (10 балів).

До модульної контрольної роботи допускаються здобувачі освіти, які опрацювали весь обсяг теоретичного матеріалу у т.ч. і матеріал самостійно, виконали практичні і семінарські

роботи. Модульний контроль проводиться у вигляді підсумкової контрольної роботи, завдання якої обов'язково включають весь матеріал за два семестри, який передбачено до самостійного опрацювання студентами.

Рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи визначається відповідно до «Положення про організацію контролю та оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти...» у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

На іспит виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

До іспиту не допускається здобувач вищої освіти, який набрав менше ніж 20 балів за навчальну роботу впродовж семестру, не виконав і не здав усі практичні завдання, не виконав завдання до самостійної роботи, не відвідував без поважних причин більшу частину лекцій.

Неформальна освіта при викладанні освітнього компонента

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_Vизнання_результатів_ВНУ_ім._Л.У._ред.pdf).

Сертифікати участі у майстер-класах (семінарах, курсах тощо) на тематику, яка відповідає темам курсу, є достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

7. Організація навчання.

Навчальний процес включає: лекції з використанням мультимедіапроектора та інших ТЗН; практичні заняття, самостійну роботу. При викладанні лекційного курсу застосовуються *методики проблемного та евристичного* навчання шляхом застосування таких *форм навчання* як аналітичні та проблемні лекції та дискусії. Мета проведення таких лекцій – розвиток у студентів логічного та самостійного осмислення матеріалу, який стосується дисципліни ландшафтознавство. Практичні заняття плануються з кожної теми, включають підготовку до практичних занять за вказаним планом; виконання контрольних завдань; виконання завдання дослідницького характеру; критичний огляд наукових публікацій за обраною проблематикою. Застосовуються такі *форми та методи навчання*: презентація результатів дослідження, в т.ч. виступ на конференції, кейс-метод, презентації, які готують студенти самостійно, а потім презентують для групи. Самостійна робота студентів передбачає опрацювання рекомендованої наукової літератури, написання повідомлень, тез та доповідей, вивчення географічної номенклатури, підготовку до контрольних робіт та іспиту. Завдання самостійної роботи студентів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані (розкривають тему завдання); не мають логічних і тематичних помилок. Прийом і консультування щодо виконання завдань самостійної роботи студентів проводяться викладачем згідно встановленого графіку. При умові невиконання однієї із зазначених умов, кількість балів знижується на 1 бал. При умові невиконання і відсутності завдання оцінюється 0 балами.

Форми контролю: поточне оцінювання (письмова контрольна робота (ПКР), тести (Т), розгляд ситуацій (РС), виконання (ПЗ) та здача практичних завдань (О), семінари (С), розгляд кейсів (К), модульний контроль, підсумковий контроль у формі заліку, модульний контроль, підсумковий контроль у формі іспиту.

8. Політика курсу.

Відвідування занять є обов'язковим. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати під час консультацій. Студент повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь у навчальному процесі.

Академічна доброчесність. Вимоги до академічної доброчесності визначаються «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагиату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників СНУ ім. Лесі Українки», щорозміщується на сайті університету за посиланням: <https://ra.eenu.edu.ua/wp->

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Складання модулів відбувається лише раз, відповідно до встановленого терміну, оскільки є можливість отримати бали на іспиті.

Політика виставлення балів. Залік оцінюється в 100 балів і визначається сумою балів за результатами поточного контролю (40 балів), тобто виконання практичних робіт (18 балів), самостійної роботи студента (22 бали) та модульного контролю (60 балів).

Іспит оцінюється в 100 балів та приймається усно або виставляється за сумою отриманих балів (більше 75 балів) впродовж навчального року. Максимальна сума балів складається із суми балів за результатами виконання практичного курсу за шостий семестр (практичні роботи - 17 балів; самостійна робота - 23 бали), модульного контролю (МКР-1 результати заліку за перший семестр з коефіцієнтом 0,2 (максимум-20 балів) та МКР-2 (40 балів).

У випадку незадовільної підсумкової оцінки за практичний курс (як у 5-му так і у 6-му семестрі) або за бажанням підвищити рейтинг студент може дібрати бали, виконавши додаткове завдання самостійної роботи (10 балів).

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

9. Завдання до самостійної роботи

При вивченні курсу “Фізична географія материків і океанів” студентам пропонується самостійно опрацювати географічну номенклатуру. Захист самостійної роботи відбувається під час консультацій з дисципліни. Також до кожного змістовного модулю самостійна робота передбачає обов’язкове вивчення географічної номенклатури.

З метою доопрацювання пропущених занять та покращення рейтингу студент може самостійно підготувати науковий реферат з презентацією. Самостійна робота повинна мати обсяг 15-20 сторінок рукописного тексту на аркушах формату А-4, переплетених або поданих у файловій папці. У роботі мають бути представлені такі структурні частини: титульна сторінка, оформлена за стандартними вимогами, зміст, вступ із обґрунтуванням структури роботи, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки. Робота доповнюється презентацією по темі (обсягом в 21-24 слайди)

Пропоновані теми для виконання самостійної роботи:

Змістовий модуль 1

- 1 Рельєф дна Атлантичного океану
- 2 Течії Атлантики
- 3 Моря Атлантичного океану
- 4 Крига в Північному Льодовитому океані
- 5 Органічний світ Північного Льодовитого океану
- 6 Тектоніка і рельєф дна Індійського океану
- 7 Моря Тихого океану
- 8 Географічний мінімум (номенклатура) по Світовому океану

Змістовий модуль 2

- 9 Крайні географічні точки та межа між Європою та Азією
- 10 Географічний мінімум (номенклатура) по Європі
- 11 Основні етапи горотворення на материку Євразія
- 12 Корисні копалини Європи
- 13 Четвертинне зледеніння та давньольодовикові форми рельєфу Європи
- 14 Динаміка температури повітря над Європою впродовж ХХІ століття
- 15 Водопади Європи

- 16 Фізико-географічні особливості Європейського Середземномор'я
- 17 Особливості природи Східно-Європейської рівнини
- 18 Багатства земних надр Азії
- 19 Вулканізм та землетруси в Азії
- 20 Сучасні геоморфологічні процеси. Млорфоструктури та морфоскульптури Азії
- 21 Мусонні типи кліматів Азії
- 22 Континентальні типи кліматів в Азії
- 23 Розподіл опадів над азійською частиною материка Євразія
- 24 Найбільші озера Азії, їх генезис, екологія
- 25 Найбільші річкові системи Азії та використання гідроресурсів
- 26 Середньоазійський регіон: сучасний стан та проблеми
- 27 Особливості природи Південної Азії

Змістовий модуль 3

- 28 Географічний мінімум (номенклатура) по материкам Північна Америка
- 29 Середземноморські типи кліматів в Північній Америці
- 30 Торнадо та урагани на материках Північна Америка
- 31 Великі озера Північної Америки
- 32 Екологія поверхневих вод материка Північна Америка
- 33 Особливості природи о.Гренландія
- 34 Центральна Америка – найбільший туристичний регіон планети

Змістовий модуль 4

- 35 Дрейф материків і теорія А.Вегенера
- 36 Географічний мінімум (номенклатура) по материках Південна Америка
- 37 Сучасний вулканізм на материках Південна Америка
- 38 Морські типи кліматів на материках Південна Америка
- 39 Кліматичні рекорди на материках Південна Америка
- 40 Амазонка – найбільша річка світу
- 41 Озера та болота на материках Південна Америка
- 42 Водопади на материках Південна Америка
- 43 Ґрунти Південної Америки
- 44 Рослинність на материках
- 45 Висотна поясність в Андах
- 46 Пустиня Атакама
- 47 Амазонія – центр біорізноманіття планети
- 48 Географічний мінімум (номенклатура) по материках Африка
- 49 Вулкани Африки
- 50 Тропічні типи кліматів в Африці
- 51 Кліматичні рекорди Африки
- 52 Посухи на материках Африка
- 53 Озера Африки
- 54 Водопади Африки
- 55 Ґрунти Африки та їх використання
- 56 Осередки збереження біорізноманіття на материках Африка
- 57 Географічний мінімум (номенклатура) по материках Австралія
- 58 Пустині Австралії
- 59 Екологічні проблеми островів Океанії
- 60 Географічний мінімум (номенклатура) по материках Антарктида
- 61 Атмосферні явища та температура повітря на материках Антарктида
- 62 Станція «Академік Вернадський» в географічні періодиці

10. Підсумковий контроль успішності навчання.

Форма контролю – залік , іспит.

Питання для контролю

1. Особливості рельєфу материка Північна Америка.
2. Кліматичне районування материка Австралія.
3. Тектоніка та рельєф материка Південна Америка.
4. Фактори кліматотворення та типи кліматів Європи.
5. Основні етапи формування обрисів материка Африка. Тектоніка та геологічна будова.
6. Ґрунти Європи.
7. Особливості природи Феноскандії.
8. Основні етапи формування природи Азії. Палеогеографічні особливості.
9. Річки та озера Австралії.
10. Четвертинне зледеніння північних материків. Прояви та наслідки
11. Природна зональність Австралії
12. Особливості рельєфу материка Антарктида
13. Кліматичне районування Африки
14. Мета за завдання навчальної дисципліни. Об'єкт та предмет вивчення.
15. Ґрунтово-рослинний покрив Африки.
16. Дослідження Антарктиди. Українські дослідження на материку.
17. Тектоніка та рельєф Європи.
18. Тектоніка та рельєф дна Атлантичного океану.
19. Природна зональність Південної Америки
20. Особливості клімату материка Антарктида.
21. Озера Північної Америки.
22. Особливості рельєфу дна Тихого океану
23. Органічний світ Африки
24. Органічний світ материка Північна Америка.
25. Тектоніка та рельєф дна Індійського океану.
26. Особливості рельєфу дна Північного Льодовитого океану.
27. Природна зональність на материку Північна Америка
28. Природна зональність Антарктиди.
29. Органічний світ Антарктики та Антарктиди
30. Висотна поясність в горах Південної Америки
31. Ґрунти Південної Америки
32. Генезис та сучасна тектоніка островів Океанії
33. Великі рівнини: комплексна фізико-географічна характеристика
34. Особливості клімату материка Північна Америка.
35. Поверхневі води Австралії
36. Кліматичне районування материка Північна Америка.
37. Органічний світ Атлантики
38. Органічний світ Північного Льодовитого океану
39. Неотектонічні процеси та вулканізм в Азії
40. Органічний світ Тихого океану.
41. Неотектонічні процеси та вулканізм на материку Африка
42. Органічний світ Індійського океану
43. Поверхневі води Європи.
44. Органічний світ островів Океанії
45. Поверхневі води материка Південна Америка
46. Мусонні типи кліматів в Азії
47. Континентальні типи кліматів Азії
48. Поверхневі води Африки
49. Тропічні типи кліматів Африки

50. Морські типи кліматів на материку Північна Америка
51. Мінеральні багатства Світового океану та їх використання
52. Тропічні типи кліматів Південної Америки
53. Екологічні проблеми Світового океану: прояви та наслідки.
54. Сучасні ландшафти Європи.
55. Комплексна фізико-географічна характеристика: Середземномор'я. Герцинської Європи, Середньоевропейської рівнини Східно-Європейської рівнини, Середньої Азії, Центральної Азії, Східної Азії, Південно-Східної Азії, Східного Сибіру, Західного Сибіру, півострова Індостан, Аравійського півострова Північної Африки, Південної Африки, Западини Конго, Східної Африки, Центральної Америки Аргентинських Анд, Центральних Анд, Патагонії, Бразильського плоскогір'я, Амазонії, Східно-Австралійських гір. Західноавстралійського плоскогір'я, о. Гренландія, півострова Аляска, Лаврентійської височини, Канадського Арктичного архіпелагу.
56. Течії: в Тихому океані, Північному Льодовитому океані, Атлантичному океані, в Індійському океані. Квazістаціонарні круговороти води в океані.
57. Корисні копалини: Північної Америки, Азії, Австралії, Південної Америки, Європи.

Навчально-методичне забезпечення курсу

1. Тарасюк Н.А. Фізична географія та екологія Світового океану: практикум [студ. географ. ф-ту] Луцьк: [б. в.], 2023. 67 с.
2. Тарасюк Н.А. Фізична географія та екологія Світового океану. Практикум з курсу Луцьк, 2004.
3. Тарасюк Н.А., Нетробчук І.М., Мельнійчук М.М. ІНДЗ та курсові роботи з регіональної фізичної географії/ Навчальний посібник, Луцьк, 2011. 184 с.
4. Тарасюк Н.А., Тарасюк Ф. П. На допомогу вчителю географії: сучасний клімат Волинської області. Педагогічний орієнтир. Інформаційно-методичний вісник. Локачі-Луцьк: Волинська обласна друкарня. №27, 2017. С. 24-30.
5. Тарасюк Н.А., Цвид-Ендрю Н. В. Фізична географія материків і океанів. Частина 1. Світовий океан: навчально-методичний комплекс. Луцьк, [б. в.], 2016. 186 с.
6. Тарасюк Н. А. Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи з нормативної навчальної дисципліни «Фізична географія материків і океанів зі спеціальності 014 Середня освіта (Природничі науки) (освітня програма: Середня освіта. Природничі науки). Луцьк : [б. в.], 2020. 48 с.
7. Тарасюк Н. А. Фізична географія материків і океанів: південні материки. Конспект лекцій. Навчально-методичне видання. Луцьк : [б. в.], 2021. 85 с.
8. Тарасюк Н. А., Карпюк З. К., Полянський С. В. Фізична географія материків і океанів: навчально-методичні рекомендації до виконання самостійної роботи для студентів географічного факультету зі спеціальностей 106 Географія, 103 Науки про Землю, 014 Середня освіта. Луцьк : [б. в.], 2018. 48 с
9. Тарасюк Н. А., Копієвська Т. М., Ганущак М. М. Регіональні географічні дослідження в контексті сучасної адміністративної реформи. Сучасний рух науки : тези доп. І міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 29–30 березня 2018 р. Дніпро, 2018. С. 152–155. <http://www.wayscience.com/wp-content/uploads/2018/04/I-konferentsiya-Suchasniy-ruh-nauki.pdf>
10. Тарасюк Н. А., Нетробчук І. М., Мельнійчук М. М. Курсові роботи з фізичної географії. Навчально-методичне видання для студентів географічного факультету зі спеціальностей 106 Географія (ОПП «Географія»), 103 Науки про Землю (ОПП «Гідрологія»). Луцьк, 2021. 182 с.
11. Тарасюк Н. А. Інтернет-ресурси у вивченні регіональної фізичної географії. Interdisciplinary research: scientific horizons and perspectives: collection of scientific papers

«SCIENTIA» with Proceedings of the II International Scientific and Theoretical Conference (Vol. 2), October 1, 2021. Vilnius, Republic of Lithuania: European Scientific Platform. P.35-37
<https://doi.org/10.36074/scientia-01.10.2021>

12. Тарасюк Н. А., Григор'єва Н. В., Журавлюк В. М. Сучасна освітня лабораторія природничих дисциплін. Педагогічний пошук. № 4 (116). Луцьк : ВІППО, 2022. С. 53–55.
<https://sites.google.com/view/pedposhuk>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

13. Атлас світу [Карти] / ДНВП "Картографія" ; відп.ред. О. В. Вакуленко, ред. Ж. Є. Соляр. К.: ДНВП "Картографія", 2005. 192 с.

14. Атлас вчителя. К.:Картографія, 2015.

15. Волошин І. І., Чирка В. Г. Географія Світового океану: Навч. посібник. К.: Перун, 1996. 224 с.

16. Гаврилюк В.С. Фізична географія Південної Америки: Навч. посібник. К.: Вища школа., 1993. 135 с.

17. Гаврилюк В.С. Зарубіжна Азія: Навч. посібник. К.: Вища школа., 1978. 126 с.

18. Гудзевич А. В. Регіональна фізична географія (Європа та Азія): Навч. посібник. Вінниця: «Віндрук», 2005. 464 с.

19. Загультська О.Б. Методичні вказівки до самостійної роботи з курсу «Фізична географія материків і океанів» (Європа, Азія) для студентів напряму підготовки 6.040104 – Географія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 28 с.

20. Ковалишин Д.І. Практикум з фізичної географії материків і океанів (для студентів географічних спеціальностей вузів). Тернопіль: Підручники і посібники, 1999. 88 с.

21. Костів Л.Я. Фізична географія материків і океанів. Африка: нав.-методичний посібник. Львів, 2017. 184 с.

22. Міхелі С.В. Фізична географія Північної Америки: навч. посібник. Київ: Перун, 2019. 284 с.

23. Міхелі С.В. Фізична географія Євразії: навч. посібник. Київ : Перун, 2019. 286 с.

24. Океани. Енциклопедичний путівник. К.:Махаон, 2007. 303 с.

25. Панасенко Б.Д. Фізична географія материків та океанів: Навч. посібник Частина II. Євразія. Вінниця: «ГІПАНІС», 2005. 510 с.

26. Половина І.П. Фізична географія Європи: Навч. пос. для студ. геогр. спеціальн. вищ. навч. закл. К.: «АртЕк», 1998. 272 с.

27. Погода. Енциклопедичний путівник. К.:Махаон, 2007. 304 с.

28. Регіональна фізична географія поверхні Землі / Д. Ковалишин, О. Волік, П. Дем'янчук та ін. Тернопіль, 2013. 512 с.

29. Тарасюк Н.А. Фізична географія та екологія Світового океану. Практикум з курсу. Луцьк, 2004.

30. Тарасюк Н. А., Цвид-Ендрю Н. В. Фізична географія материків і океанів. Частина 1. Світовий океан: навчально-методичний комплекс. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2016. 186 с.

31. Тарасюк Н.А. Фізична географія та екологія Світового океану: практикум [студ. географ. ф-ту] Луцьк: [б. в.], 2023. 67 с. <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/22681>

32. Тарасюк Н. А., Карпюк З. К., Полянський С. В. Фізична географія материків і океанів: навчально-методичні рекомендації до виконання самостійної роботи для студентів географічного факультету зі спеціальностей 106 Географія, 103 Науки про Землю, 014 Середня освіта. Луцьк : [б. в.], 2018. 48 с

33. Тарасюк Н. А., Копієвська Т. М., Ганущак М. М. Регіональні географічні дослідження в контексті сучасної адміністративної реформи. Сучасний рух науки : тези доп. І міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 29–30 березня 2018 р. Дніпро, 2018. С. 152–155. <http://www.wayscience.com/wp-content/uploads/2018/04/I-konferentsiya-Suchasniy-ruh-nauki.pdf>

34. Тарасюк Н. А., Нетробчук І. М., Мельничук М. М. Курсові роботи з фізичної географії. Навчально-методичне видання для студентів географічного факультету зі спеціальностей 106 Географія (ОПП «Географія»), 103 Науки про Землю (ОПП «Гідрологія»). Луцьк, 2021. 182 с.

35. Тарасюк Н. А. Інтернет-ресурси у вивченні регіональної фізичної географії. Interdisciplinary research: scientific horizons and perspectives: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the II International Scientific and Theoretical Conference (Vol. 2), October 1, 2021. Vilnius, Republic of Lithuania: European Scientific Platform. P.35-37 <https://doi.org/10.36074/scientia-01.10.2021>

36. Тарасюк Н. А., Григор'єва Н. В., Журавлюк В. М. Сучасна освітня лабораторія природничих дисциплін. Педагогічний пошук. № 4 (116). Луцьк : ВППО, 2022. С. 53–55. <https://sites.google.com/view/pedposhuk>

37. Шищенко П.Г., Удовиченко В.В., Олішевська Ю.А., Гавриленко О.П., Петрина Н.В. Фізична географія материків та океанів. У 2 т. : [підруч. для студентів ВНЗ].-К.:Видавництво: Київський університет, 2010 Т. 2 Європа -464 с

38. Хільчевський В.К., Дубняк С.С. Основи океанології. К.: ВПЦ "Київський університет", 2008. 255 с.

Додаткова

39. Ліс. Енциклопедичний путівник. К.:Махаон, 2008 303 с.

40. Тарасюк Н.А., Нетробчук І. М., Мель ІНДЗ та курсові роботи з фізичної географії. Луцьк: Вежа, 2011. 184 с.

41. Щербань М.І. Клімати земної кулі. К.: Рад. школа, 1986. 234 с.

Іноземні джерела

42. R.J. Longman and T.W. Giambelluca. Climatology of Haleakala. Climatology of Haleakalā Technical Report No. 193. Volume 1, Issue 1. Pages 105-106. 2015. Retrieved September 1, 2019.

43. Anderson, Ewan W. (2003). International Boundaries: A Geopolitical Atlas. Routledge: New York. ISBN 9781579583750; OCLC 54061586

44. "United States". Encyclopædia Britannica. Retrieved March 25, 2008.

45. Countries of the World: 21 Years of World Facts, geographic.org, retrieved August 17, 2008

46. Charney, Jonathan I., David A. Colson, Robert W. Smith. (2005). International Maritime Boundaries, 5 vols. Hotei Publishing: Leiden.

47. <http://www.pacgeo.org/static/maritimeboundaries/> Pacgeo.org. Maritime Boundaries. Retrieved July 3, 2020.

48. "United States". The World Factbook. CIA. September 30, 2009. Retrieved January 5, 2010.

49. "Population by Sex, Rate of Population Increase, Surface Area and Density" (PDF). Demographic Yearbook 2005. UN Statistics Division. Retrieved March 25, 2008.

50. "Physiographic Regions". United States Geological Survey. April 17, 2003. Archived from the original on May 15, 2006. Retrieved January 30, 2008.

51. Karolevitz, Robert F.; Hunhoff, Bernie (1988). Uniquely South Dakota. Donning Company. p. 9. ISBN 978-0-89865-730-2. Archived from the original on January 1, 2016. Retrieved October 31, 2015.

52. CIA World Factbook - Standard Time Zones of the World, May 2018. (Map of the world showing the location of the contiguous U.S., Alaska, Hawaii, and the U.S. territories. Territories south of the "0" horizontal line (the equator) are in the southern hemisphere). Retrieved September 1, 2019.

53. "WMO Press release No. 956". World Meteorological Organization. September 13, 2012. Archived from the original on April 6, 2016. Retrieved April 10, 2016.
54. Lonely Planet. "Rainmaker Mountain in Tutuila". Lonely Planet. Archived from the original on October 19, 2017. Retrieved September 1, 2019.
55. "National Weather Service". Archived from the original on April 13, 2019.
56. "Watersheds (map)". Commission for Environmental Cooperation. 2006. Archived from the original on April 14, 2008. Retrieved September 12, 2008.

Інформаційні ресурси

57. Ресурсною базою вивчення дисципліни “Фізична географія материків і океанів” є навчально-методична база наступних установ та мережі Інтернет:
58. Лабораторії кафедри фізичної географії ВНУ імені Лесі Українки
59. Бібліотека ВНУ імені Лесі Українки www.vnu.edu.ua –.
60. Наукова бібліотека ЛНУ ім. І. Франка www.library.lnu.edu.ua
61. Наукова бібліотека імені В. Вернадського www.nbu.gov.ua
62. Наукова бібліотека імені В. Стефаника www.nas.gov.ua –.
63. <http://www.geografica.ua>
64. <http://rp5.ua>
65. http://29palms.ru/index.php?link=amazon_river
66. <https://ukurier.gov.ua/uk/news/vcheni-povidomili-sho-najvishomu-derevu-amazonki-n/>
67. <http://www.vseznaika.org/geography/kakoe-mesto-na-zemle-samoe-zharkoe-a-kakoe-samoe-xolodnoe/>
68. <http://natura2000.eea.europa.eu/#>
69. <https://scholarspace.manoa.hawaii.edu/handle/10125/36675>
70. https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/graphics/ref_maps/physical/pdf/standard_time_zones_of_the_world.pdf